

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2008. május 7.

TÖRTÉNELEM

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

Útmutató az írásbeli vizsgafeladatok javításához

A dolgozatot a vizsgázó által használt színűtől eltérő színű tollal javítsa az alábbiak szerint!

1. Jó válasz	✓
2. Hiány(osság)	√—
3. Nem tartozik szorosan a megoldáshoz	[ ]
4. Felesleges, értékelhetetlen rész (áthúzás)	—————
5. Súlyos hiba, tartalmi tévedés (aláhúzás)	—————
6. Értelmetlen szöveg, logikai problémák (aláhúzás)	~~~~~
7. Nyelvhelyesség (aláhúzás)	.....
8. Durva helyesírási hiba (aláhúzás)	=====

A feladatok alatt található téglalapok közül a bal oldaliban a feladatra adható maximális pontszám van, a **jobb oldali téglalapba kell beírni a tanuló által elért összes/teljes pontszámot**.

A feladatok egyes részeinek megoldásáért járó **részpontszámokat** is írja a dolgozat(ok)ra!

Csak a megoldási útmutatóban megadott/megfogalmazott válaszszövegeket fogadja el, és az egyes feladatoknál feltüntetett pontozás szerint értékeljen! A megadott válaszszövegektől eltérést lehetővé tevő feladatokra, feladatelemekre (pl. indoklás) és feladattípusokra a részletes megoldási útmutatóban külön utalás található.

I. A rövid feladatok javítása, értékelése

Értékelési alapelv, hogy a javítókulcsban szereplő válaszszövegeket kell jó válaszként elfogadni.

Pontozás

Jó válasz/válaszszöveg:	0,5 vagy 1 pont (a megoldókulcsban feltüntetettek szerint)
Rossz válasz:	0 pont
Hiányzó válasz:	0 pont

Azokra a feladatelemekre lehet 0,5 pontot adni, amelyeket a javítókulcs külön is megjelöl.

A megoldókulcsban megadott pontszám egy-egy eleme már tovább nem bontható.

Az egyes feladatrészek pontjainak összesítése során kapott pontszámot nem kell kerekíteni, lehet pl. 3,5 pont.

A több válaszszövegből álló feladatok pontozása:

- ha 2 pont adható, és két válaszszöveget vár el a feladat, akkor minden egyes hibátlan válaszszövegért 1-1 pont adható;
- ha 1 pont adható, és két válaszszöveget vár el a feladat, akkor minden egyes hibátlan válaszszövegért 0,5-0,5 pont adható.

A nem zárt végű feladatoknál (az indoklásoknál, szövegértelmezéseknél stb.) minden olyan megoldás elfogadható, amely tartalmilag megegyezik a megoldási útmutatóban szereplő válasszal. (Ezért ezeknél a feladatoknál a megoldások „Pl.”-val kezdődnek.)

Azoknál a feladatoknál, ahol több válaszelem közül kell a jó megoldást kiválasztani (pl. igaz-hamis), ott az összes válaszelem aláhúzása, megjelölése esetén a válasz nem értékelhető. Ha egy feladat meghatározza az elem(ek) számát, és a vizsgázó ennél többet ír, akkor a beírás sorrendjében kell értékelni.

A megoldásokért az előírt maximális pontot meghaladó „jutalompont” nem adható.

Hibás vagy hiányzó válaszelemek miatt pontot levonni nem szabad.

A megoldásban szereplő javítókulcstól csak **különösen indokolt esetben lehet eltérni**. Az eltérések okát a javítóknak külön szöveges magyarázattal kell indokolnia.

II. A szöveges feladatok javítása, értékelése

1. A feladatválasztás

Összesen **három** feladat értékelhető:

- egy **egyetemes** történelemre vonatkozó **rövid** feladat,
- egy **magyar** történelemre vonatkozó **rövid** feladat,
- egy **magyar** történelemre vonatkozó **hosszú** feladat.

A két magyar történelemre vonatkozó feladatnak **különböző korszakokra** kell vonatkoznia.

A feladatok értékelése a tanulók **hibás feladatválasztása esetén**

Ha *három feladatot oldott meg* a tanuló, de helytelenül választott a korszakok, a feladattípus stb. vonatkozásában, akkor

- azt a feladatát (vagy feladatait) kell figyelmen kívül hagyni, amelyikben a legkevesebb pontot érte el, így az összpontszám kiszámításánál a legkisebb pontveszteség éri;
- azt az egy (kettő) feladatát kell figyelembe venni, amely(ek) megfelel(nek) a választási szempontoknak, és amely(ek)ben a legtöbb pontot szerezte.

Ha a tanuló *háromnál több feladatba is belekezd*, de nem jelöli egyértelműen választását, és a megoldások között van három olyan feladat, amelyik megfelel a választási szabályoknak, akkor a legkisebb sorszámú megoldott feladattól indulva, a jó választás szabályai alapján emelkedő számsorrendben kell a feladatokat értékelni (pl. 13., 15., 18. vagy 14., 15., 18.).

Ha a tanuló *háromnál több feladatba is belekezd*, de nincs három olyan feladata, amely megfelel a választási szempontoknak, akkor azokat a feladatait kell figyelembe venni, amely(ek) megfelel(nek) a választási szempontoknak, és amely(ek)ben a legtöbb pontot szerezte.

Ha a vizsgázó *mindegyik feladatba belekezd*, és nem jelzi egyértelműen választását, akkor a vizsgaleírásnak megfelelően a **13., 15., 20.** feladatok megoldását kell értékelni.

2. A feladatok értékelése

A feladatok **értékelésében** a következő szempontok a meghatározók:

- a) **feladatmegértés**,
- b) **követelményeknek** (kompetenciák, tartalmak) való megfelelés,
- c) **megszerkesztettség, nyelvhelyesség**.

A szöveges feladatok értékelése a **javítókulcs** felhasználásával történik, amely tartalmazza a konkrét értékelési szempontokat és a műveleteket, valamint a hozzájuk rendelhető tartalmakat.

a) Útmutató a feladatmegértés pontozásához:

A feladatmegértés kapcsán a következő szempontokat kell figyelembe venni.

- A feladat (téma, korszak) azonosítása: a diák a megadott problémáról, témáról, korszakról ír-e?
- A tématarítás, a lényeg kiemelése: lényegre törően, a feladatban felvetett problémára koncentrál-e?
- Tartalmi mélység, kifejtettség: megállapításai és következtetései mennyire összetettek, illetve relevánsak-e a probléma szempontjából?
- A műveleti sokszínűség és eredményesség: használja-e a megfelelő forrásokat, és tud-e lényeges megállapításokat, következtetéseket tenni?

A feladatok konkrét értékelésénél az első lépés annak eldöntése, hogy a **feladatmegértés**re adható 4 vagy 8 pontból elért-e a vizsgázó legalább 1 pontot. Ha nem, akkor a feladat összpontszáma csak 0 pont lehet.

A problémamegoldó (rövid) feladatoknál

4 pont akkor adható, ha a vizsgázó a problémát teljes körűen megértette és helyesen értelmezte, a kifejtés arányos, logikus, lényegre törő. A források felhasználásával lényeges következtetéseket fogalmaz meg, a konkrét és az általános megállapítások aránya kiegyensúlyozott.
3 pont akkor adható, ha a vizsgázó a problémát teljes körűen megértette és helyesen értelmezte, de a kifejtés aránytalan vagy nem lényegre törő.
2 pont akkor adható, ha a probléma megoldását csak részben dolgozta ki, és használta a forrásokat, de nem tesz lényegi megállapításokat.
1 pont akkor adható, ha legalább egy olyan megállapítást tesz, amely alapján igazolható, hogy a problémát megértette, de a kifejtés túlnyomó része nem a probléma értelmezésére vagy megoldására irányul.
0 pont akkor adható, ha nem érti meg, illetve teljes mértékben félreérti a feladatot, nem használta a forrásokat, megállapításai nem a probléma értelmezésére irányulnak.

Az elemző (hosszú) feladatoknál

7-8 pont akkor adható, ha a vizsgázó a problémát teljes körűen megértette és helyesen értelmezte, a kifejtés arányos, logikus, lényegre törő. A források felhasználásával lényeges következtetéseket, megállapításokat fogalmaz meg, a konkrét és az általános megállapítások aránya kiegyensúlyozott.
4-6 pont akkor adható, ha a vizsgázó a problémát teljes körűen megértette és helyesen értelmezte, de a kifejtés aránytalan vagy nem lényegre törő.
2-3 pont akkor adható, ha a probléma megoldását csak részben dolgozta ki, és használta a forrásokat, de nem tesz lényegi megállapításokat.
1 pont akkor adható, ha legalább egy olyan megállapítást tesz, amely alapján igazolható, hogy a problémát megértette, de a kifejtés túlnyomó része nem a probléma értelmezésére vagy megoldására irányul.
0 pont akkor adható, ha nem érti meg, illetve teljes mértékben félreérti a feladatot, nem használja a forrásokat, megállapításai nem a probléma értelmezésére irányulnak.

b) A műveletek és a tartalmi elemek pontozása

A javítókulcsban az egyes kompetenciák (pl. idő- és térbeli tájékozódás, források használata) alkalmazásához kapcsolódó műveleteket „M”-mel, a hozzájuk rendelhető tartalmi elemeket pedig „T”-vel jelöltük.

Egy művelethez a problémamegoldó (rövid) feladatok esetében egy-két tartalom kapcsolódik, míg az elemző feladatokban – különösképpen az eseményeket alakító tényezők föltárásánál – több, kettő-három tartalmi elem is rendelődik. Ha a javítókulcsban egy művelethez csak egy tartalmi elem kapcsolódik, akkor a javításban a műveletek és a tartalmak pontszámának is meg kell egyeznie. Általános szabályként az egyes műveletek és az egyes tartalmak pontozásakor az alábbiakat kell érvényesíteni.

A „Műveletek” (M) pontozása

2 pont akkor adható, ha a hozzá tartozó, a vizsgázó által elért tartalmi pontszám magas (az elérhető maximális tartalmi pontszám több mint 50%-a).
1 pont akkor adható, ha a tartalmi pontszámokból a vizsgázó legalább 1 pontot elért, és a válasz nem tartalmaz durva hibát (téves adatot, megállapítást).
0 pont akkor adható, ha a vizsgázó a tartalmi elemekre nem szerzett pontot, és a válasza súlyos tévedést tartalmaz.

Szoros összefüggés van természetesen a két értékelési szempont között, hiszen a műveletek csak a konkrét tartalmakon keresztül értelmezhetők és értékelhetők.

A tartalmi elemeknél szereplő példák (Pl.) azt jelzik, hogy mely tartalmak fogadhatók el jó válaszként. **A tartalmi válaszelemek általában két részből állnak:** idő- és térmeghatározás; általános és konkrét fogalomhasználat; felsorolás (rögzítés, bemutatás) és következtetés (megállapítás). Ez a pontozásnál azt jelenti, hogy ha csak az egyik elemet tartalmazza a válasz, akkor 1 pontot, ha mindkettőt, akkor 2 pontot lehet adni. Természetesen a tartalmi válaszelemeknél – különösképpen a felsorolásoknál és következtetéseknél – másfajta jó kombináció is elfogadható, mint amit a javítókulcs tartalmaz! A javítókulcsban néhány tartalmi elemnél a „vagy” szóval elválasztva több jó válaszlehetőség is szerepel, mindez nem zárja ki, hogy más jó tartalmi elemeket is elfogadjon az értékelő.

A „Tartalmi elemek” (T) pontozása

2 pont akkor adható, ha a válasz megfelelő mennyiségű helyes adatot tartalmaz, az elemzés jó színvonalon hivatkozik a forrásokra (szerzőre, szándékokra, körülményekre stb.), valamint többféle jellemző, tipikus okot, következményt fogalmaz meg, és/vagy említi az eseményekhez kapcsolódó történelmi személyiségeket.
1 pont akkor adható, ha kevés és nem lényeges, nem a legjellemzőbb adatot, következtetést, megállapítást tartalmaz az elemzés.
0 pont akkor adható, ha nincsenek adatok, összefüggések, vagy ha teljesen hibás megállapítások vannak a megoldásban.

c) A „Megszerkesztettség, nyelvhelyesség” pontozása

A problémamegoldó (rövid) feladatoknál

2 pont akkor adható, ha a fogalmazás értelmes mondatokból álló, szerkesztett szöveg, melyben nincsenek durva helyesírási hibák.
1 pont akkor adható, ha több nyelvhelyességi és több durva helyesírási hiba van benne.
0 pont akkor adható, ha a megoldás csupán szavakból álló vázlat, nincsenek benne összefüggő mondatok.

Az elemző (hosszú) feladatoknál

7-8 pont akkor adható, ha a fogalmazás értelmes mondatokból álló, koherens, szerkesztett szöveg, felépítése logikus, arányosan igazodik a tartalmi kifejtéshez, megállapításai árnyaltak, több szempontúak, és nem tartalmaz nyelvtani vagy helyesírási hibát.
4-6 pont akkor adható, ha a szöveg értelmes mondatokból áll, de aránytalanul szerkesztett, vagy néhány megállapítása leegyszerűsített, egysíkú, kisebb nyelvhelyességi hibákat tartalmaz.
2-3 pont akkor adható, ha a szöveg értelmes mondatokból áll, de a szöveg rosszul szerkesztett, aránytalan, hiányos (pl. a bevezetés, tárgyalás, befejezés közül valamelyik hiányzik). A szöveg megállapításai leegyszerűsítettek, egysíkúak, nyelvhelyességi hibákat tartalmaznak.
1 pont akkor adható, ha a válasz mondatokból áll, de a mondatok között alig van (tartalmi vagy nyelvi) összefüggés, és súlyos nyelvhelyességi és helyesírási hibákat tartalmaz.
0 pont akkor adható, ha a válasz vázaltszerű, csupán szavakból áll.

3. A szöveges feladatok terjedelme

Fontos szövegalkotási kompetencia, hogy a vizsgázó a gondolatait az előre meghatározott terjedelem keretei között fejtse ki. Indokolt esetben a kipontozott helyen megkezdett gondolat a lap üres helyein befejezhető, és ez a válaszelem is és értékelhető. Ez a rövid feladatoknál kb. 2-3 sort, hosszú feladatoknál kb. 4-5 sort jelent.

4. A szöveges feladatok értékelésének javasolt menete

1. Tanulmányozza át a feladatok javítókulcsait!
2. Tekintse át az értékelési szempontsor mintáját!
3. Ellenőrizze a vizsgázó feladatválasztásait!
4. Legalább kétszer olvassa el a tanuló dolgozatát!
5. A javítókulcs elemei szerint állapítsa meg az egyes szempontok szerint elért pontszámot!
6. Állapítsa meg az összpontszámot, és az osztószám **(2)** segítségével számítsa át vizsgaponttá!
7. A vizsgapontokat feladatonként nem kell kerekíteni!
8. Számítsa ki a három esszéfeladatban elért **összesített vizsgapontszámot!** (Ha az összesített vizsgapontszám 0,5-re végződik, nem kell kerekíteni.)

III. A feladatlap összpontszámának megállapítása

Adja össze az I. és a II. összetevőben elért pontszámokat! (Ha a feladatlap összpontszáma 0,5-re végződik, akkor sem kell kerekíteni.)

Táblázatok a feladatok értékeléséhez, pontozásához

Rövid választ igénylő feladat

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	4	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	6	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	24	
	OSZTÓSZÁM 2	
Vizsgapont	12	

Hosszú választ igénylő feladat

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	8	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	8	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	10	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	8	
Összpontszám	42	
	OSZTÓSZÁM 2	
Vizsgapont	21	

I. RÖVID VÁLASZT IGÉNYLŐ FELADATOK
1. Római köztársaság (Elemenként 1 pont, összesen 4 pont.)

- a) 1.
b) 5.
c) 3.
d) 4.

2. Középkori egyház (Elemenként 0,5 pont, összesen 4 pont.)

- a)
1. VII. Gergely
2. császárrá
3. kiközösítette *vagy* kiátkozta *vagy* exkommunikálta
4. 1122

b)

Képek	A	B	C	D
Források	3	2	4	1

3. Középkori Magyarország (Elemenként 1 pont, összesen 4 pont.)

- a) B
b) D
c) A
d) E

4. Nagy földrajzi felfedezések (Elemenként 0,5 pont, összesen 3 pont.)

a)

1. Kolumbusz   2. Vasco da Gama   3. Magellán

b)

- A. Spanyolország   B. Portugália   C. Spanyolország

5. II. József (Összesen 3 pont.)

a) B, E, F (Elemenként 0,5 pont.)

b) nem koronáztatta meg magát magyar királynak (1 pont) (*Más, tartalmilag helyes válasz is elfogadható.*)

c) 1790 (0,5 pont)

6. A XIX. század eszmetörténete (Elemenként 1 pont, összesen 4 pont.)

liberalizmus	nacionalizmus	konzervativizmus	szocializmus
D	E	B	A

7. A dualizmus kora (Elemenként 0,5 pont, összesen 3 pont.)

2. német/szász és sváb
3. szlovák
4. román
5. ruszin
6. horvát
7. szerb

(*A népcsoportok általánosan használt más elnevezése is elfogadható.*)

---

8. Világgazdasági válság (Elemenként 1 pont, összesen 3 pont.)

- a) 2.
b) 2.
c) 1.

9. Horthy korszak külpolitikája (Összesen 4 pont.)

- a) az első világháborút lezáró vagy trianoni békeszerződés (0,5 pont)
1920. június 4. (0,5 pont)
b) Kisantant (0,5 pont)
c) a népszövetségi alapokmány 19. pontja lehetővé teszi a revízió felvetését a Népszövetség előtt, illetve erre vonatkozó javaslat benyújtását a Népszövetséghez; a békeszerződés (ún. Millerand-féle) kísérőlevele felveti annak lehetőségét, hogy a nemzeti szempontból igazságtalan határokat később módosítsák (Elemenként 0,5 pont.) *(Más, tartalmilag helyes válasz is elfogadható.)*
d) A kisantant államok – szerződésük értelmében – egymással egyetértőleg járnak el Magyarországgal kapcsolatban. (1 pont) *(Más, tartalmilag helyes válasz is elfogadható.)*
e) elveti (0,5 pont) *(Más, tartalmilag helyes válasz is elfogadható.)*

10. Életmód a Rákosi-korszakban (Elemenként 1 pont, összesen 4 pont.)

- a) hamis
b) hamis
c) igaz
d) igaz

11. Az Európai Unió intézményrendszere (Elemenként 1 pont, összesen 3 pont.)

- a) Európai Bíróság
b) Európai Parlament
c) Európai Tanács

12. Emberi jogok (Elemenként 0,5 pont, összesen 6 pont.)

	Az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozata	Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata
a) Az ártatlanság vélelme	IX.	11.
b) Közteherviselés	XIII.	—
c) A törvényhozás és végrehajtás szétválasztása	XVI.	—
d) Törvény előtti egyenlőség	VI.	7
e) Egészséges környezethez való jog	—	—
f) Véleménynyilvánítás szabadsága	XI.	19

(Értékelendő elem a helyesen beírt szám és a helyesen kihúzott mező. A római számok helyett arab számok is elfogadhatók.)

II. SZÖVEGES, KIFEJTENDŐ FELADATOK

13. A református vallás (rövid)

Műveletek tartalmak		Pont
Feladatmegértés	A vizsgázó alapvetően a reformáció kálvini irányzatát mutatja be, és érinti az egyházszervezet jellegzetességeit. A válasz a források felhasználásával lényegi összefüggéseket tár fel.	0–4
Tájékozódás térben és időben	M A vizsgázó a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi. T Megállapítja, hogy a reformáció kálvini irányzata a XVI. század közepétől terjedt el Svájcban kiindulva <i>vagy</i> megnevez területeket, országokat Európában, ahol elterjedt.	0–4
Szaknyelv alkalmazása	M A vizsgázó helyesen alkalmazza az általános, illetve a témához kapcsolódó történelmi fogalmakat. T Szakszerűen használja a következő általános fogalmakat (hit, vallás, egyház, államforma, zsarnok stb.) és a következő konkrét történelmi fogalmakat (reformáció, eleve elrendelés, egyházközség, presbiter stb.).	0–4
Források használata	M A vizsgázó beépíti válaszába a forrásokban található információkat, és következtetéseket von le belőlük. T Pl. rögzíti, hogy Kálvin előnyben részesíti a köztársasági államformát, és megállapítja, hogy az egyházat választott világiak és lelkészek vezetik.	0–4
Eseményeket alakító tényezők feltárása	M A vizsgázó alapvetően a reformáció kálvini irányzatának jellegzetességeit elemzi, és feltárja az egyházszervezet sajátos vonásait. T Pl. rögzíti, hogy a kálvinizmus számára a Biblia az egyetlen forrás, és megállapítja, hogy ezért elveti a szentek többségét, és a szentek tiszteletét <i>vagy</i> rögzíti, hogy Kálvin az eleve elrendelés tanát vallotta, és megállapítja, hogy ezzel túllépett Luther tételein. T Pl. rögzíti, hogy a református egyház autonóm egyházközségekből áll, és megállapítja, hogy ezek a városi önkormányzat mintájára épülnek fel <i>vagy</i> rögzíti, hogy a liturgiára és a templomokra a puritánság jellemző, és megállapítja, hogy ez a bálványimádás szigorú tiltásából következik <i>vagy</i> egyéb értékelhető megállapítást tesz az oktatás fontosságára vagy az iskolaszervezetre vonatkozóan.	0–6
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	A kifejtés mondatokból áll, és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.	0–2
A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM		24
ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM		12

14. A közlekedés forradalma (rövid)

Műveletek tartalmak		Pont
Feladatmegértés	A vizsgázó alapvetően a vasútépítés forradalmát mutatja be, és feltárja ennek a gazdaság egészére gyakorolt hatását. A válasz a források felhasználásával lényegi összefüggéseket tár fel.	0–4
Tájékozódás térben és időben	M A vizsgázó a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi. T Megállapítja, hogy az ipari forradalom a XVIII. század utolsó évtizedeiben, Angliából indult ki, a vasútépítés forradalma pedig a XIX. század első felében/középső harmadában következett be Európában.	0–4
Szaknyelv alkalmazása	M A vizsgázó helyesen alkalmazza az általános, illetve a témához kapcsolódó történelmi fogalmakat. T Szakszerűen használja a következő általános fogalmakat (kereskedelem, vasút, gőzhajó stb.) és a következő konkrét történelmi fogalmakat (tőke, gyár, gőzgép, nehézipar, húzóágazat stb.).	0–4
Források használata	M A vizsgázó beépíti válaszába a forrásokban található információkat, és következtetéseket von le belőlük. T Pl. rögzíti, hogy vasúton óriási mennyiségű árut lehetett gyorsan szállítani, és megállapítja, hogy vasútépítési láz tört ki.	0–4
Eseményeket alakító tényezők feltárása	M A vizsgázó alapvetően a vasútépítés forradalmának jelenségeit elemzi, és feltárja ezek gazdaságfejlesztő hatását. T Pl. rögzíti, hogy az ipari forradalom előtt csak vízi úton lehetett olcsón tömegárut szállítani, és megállapítja, hogy a vasút ezt gyorsan és pontosan lehetővé teszi. T Pl. rögzíti, hogy a vasúti közlekedés által új területeket lehet bekapcsolni a gazdasági vérkeringésbe (piac és nyersanyagok), és megállapítja, hogy a vasútépítés hatalmas megrendeléseket jelent a nehéziparnak (bányászat, kohászat, fémfeldolgozás), vagy megállapítja, hogy jelentősen felgyorsult a kommunikáció sebessége.	0–6
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	A kifejtés mondatokból áll, és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.	0–2
A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM		24
ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM		12

15. Az erdélyi társadalom etnikai, vallási és rendi tagolódása (rövid)

Műveletek tartalmak		Pont
Feladatmegértés	A vizsgázó alapvetően a XVI-XVII. századi Erdély etnikai viszonyait mutatja be, és feltárja ennek vallási és rendi-politikai összefüggéseit. A válasz a források felhasználásával lényegi összefüggésekre utal.	0–4
Tájékozódás térben és időben	M A vizsgázó a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi. T Megállapítja, hogy a XVI-XVII. századi Erdélyi Fejedelemség vegyes lakosságú terület volt <i>vagy</i> utal arra, hogy keleti részén székelyek, főleg délen szászok, a hegyvidékeken románok, míg a folyó völgyekben és az Alföldön magyarok éltek.	0–4
Szaknyelv alkalmazása	M A vizsgázó helyesen alkalmazza az általános, illetve a témához kapcsolódó történelmi fogalmakat. T Szakszerűen használja a következő általános fogalmakat (nemzet, etnikum, vallás stb.) és a következő konkrét történelmi fogalmakat (rend, rendi nemzet, székely, szász, katolikus, evangélikus, református, görögkeleti, unitárius stb.).	0–4
Források használata	M A vizsgázó beépíti válaszába a forrásokban található információkat, és következtetéseket von le belőlük. T Pl. rögzíti, hogy Erdélyben az adott korban három etnikai csoport (magyar, német, román), három rendi nemzet (magyar, székely, szász) élt egymás mellett, és megállapítja, hogy ezek csak részben fedték egymást.	0–4
Eseményeket alakító tényezők feltárása	M A vizsgázó alapvetően Erdély etnikai, vallási és rendi tagolódását elemzi, és feltárja ezek összefüggéseit. T Pl. rögzíti, hogy a korabeli politika rendi alapú, és megállapítja, hogy a rendi nemzeteknek még nincs etnikai tartalma (a magyar etnikum két rendi nemzetet alkot, a román egyet sem). T Pl. rögzíti, hogy Európában egyedülálló módon biztosított a felekezetek együttélése, és megállapítja, hogy ennek egyik oka Erdély vallási sokszínűsége, <i>vagy</i> hogy a felekezeti megoszlás nagyjából egybeesik a politikai-rendi megoszlással (katolikus székelyek, evangélikus szászok, református magyarok és görögkeleti románok).	0–6
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	A kifejtés mondatokból áll, és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.	0–2
A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM		24
ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM		12

16. I. István állama (hosszú)

Műveletek tartalmak		Pont
Feladatmegértés	A vizsgázó alapvetően az I. István alapította keresztény magyar állam felépítését ismerteti. A válasz lényegre törően mutatja be az istváni állam működését. Az elemzés feltárja a földbirtokviszonyok és az államszervezet összefüggéseit. A vizsgázó válaszában felhasználja, értelmezi a forrásokat, azokból lényeges megállapításokat, következtetéseket fogalmaz meg.	0–8
Tájékozódás térben és időben	M A vizsgázó a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi. T Megállapítja, hogy a magyar állam megalapítása a Kárpát-medencében I. István uralkodása alatt történt (997-1038 vagy 1000-1038).	0–4
Szaknyelv alkalmazása	M A vizsgázó helyesen alkalmazza az általános, illetve a témához kapcsolódó történelmi fogalmakat. T Szakszerűen használja a következő általános fogalmakat (állam, közigazgatás, törvény, földbirtok stb.) és a következő konkrét történelmi fogalmakat (király, vármegye, egyház, püspök, érsek, ispán, tized stb.).	0–4
Források használata	M A vizsgázó beépíti válaszába a forrásokban található információkat, és következtetéseket von le belőlük. T Pl. rögzíti, hogy a föld nagy része királyi tulajdonban volt, és megállapítja, hogy ezek a földek várispánságokra és udvarbirtokokra tagozódtak. T Pl. rögzíti, hogy kiépült az egyházszerkezet, és megállapítja, hogy ez mind az egyházszerkezet világi és szerzetesi szférájára is érvényes. T Pl. rögzíti, hogy a törvények is az új viszonyokat tükrözik, és megállapítja, hogy különösen a magántulajdon védelme és az egyház támogatása alapvető céljuk.	0–8
Eseményeket alakító tényezők feltárása	M A vizsgázó alapvetően I. István államának működését jellemzi, és feltárja a földbirtokviszonyok és a királyi hatalom összefüggéseit. T Pl. rögzíti, hogy kiépül a közigazgatási rendszer (vármegyék), és megállapítja, hogy István ebben is a nyugati mintát követi. T Pl. rögzíti, hogy az államalapítás egyben egyházalapítás is (önálló érsekség), és megállapítja, hogy az egyházszerkezet mellett annak anyagi alapja is létrejön (tized). T Pl. rögzíti, hogy a szuverén királyi hatalom jelképei a törvénykönyv, a korona és a pénzverés, és megállapítja, hogy ezek nyugati mintára jelennek meg. T Pl. rögzíti, hogy az államszervezés és a kormányzati struktúra főbb elemei a Karoling modellre hasonlítanak, és megállapítja, hogy a magyar társadalom fejlettségi szintje e modell átvételét tette lehetővé.	0–10

Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	A kifejtés mondatokból áll, a mondatok világosak és egyértelműek. Az elemzés szerkesztett szöveg, a tartalom logikus kifejtését szolgálja. A tanuló megállapításai árnyalt elemzőkészségről tanúskodnak. A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.	0–8
A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM		42
ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM		21

17. A reformkor (rövid)

Műveletek tartalmak		Pont
Feladatmegértés	A vizsgázó bemutatja a magyar államnyelvért folytatott reformkori küzdelem eredményeit és feltárja a küzdelem sikerének okait. A válasz a források felhasználásával lényegi összefüggésekre utal.	0–4
Tájékozódás térben és időben	M A vizsgázó a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi. T Megállapítja, hogy a nemzeti ébredés korának (XVIII. század végétől a XIX. század közepéig), vagy a reformkornak (1825/1830–1848) egyik fő kérdése volt a magyar nyelv ügye, és utal arra, hogy Magyarország ebben az időben a Habsburg Birodalom része volt.	0–4
Szaknyelv alkalmazása	M A vizsgázó helyesen alkalmazza az általános, illetve a témához kapcsolódó történelmi fogalmakat. T Használja az általános fogalmakat: pl. törvény, udvar, anyanyelv, országgyűlés, hivatalos, államnyelv; illetve helyesen alkalmazza a témához kötődő történelmi fogalmakat: pl. reformkor, nemzeti ébredés, Helytartótanács.	0–4
Források használata	M A vizsgázó beépíti válaszába a forrásokban található információkat, és következtetéseket von le belőlük. T Pl. bemutatja, hogyan nyert teret a magyar nyelv a közéletben a XIX. század első felében, és értelmezi, mit jelent az, hogy az 1844-es országgyűlési törvény következtében a magyar nyelv hivatalossá vált (pl. az országgyűlés kizárólagos, a Helytartótanács belügyeket érintő ügymenetének nyelve, illetve a közoktatás nyelve a magyar).	0–4

Eseményeket alakító tényezők feltárása	<p>M A vizsgázó alapvetően a magyar államnyelvért folyó küzdelem eredményeit elemzi, és feltárja a sikerek hátterét és okait.</p> <p>T Pl. felismeri az államnyelvért folyó küzdelem és a polgári-nemzeti fejlődés összefüggését, és megállapítja, hogy a magyar anyanyelv használatához való ragaszkodás, majd a magyar nyelv hivatalossá tételének követelése a reformkorban (<i>vagy</i>: II. József nyelvrendelete óta) politikai kérdéssé vált,</p> <p>T Pl. rögzíti, hogy a magyar államnyelvért folyó sikeres harc több tényező együttes hatásának volt köszönhető (pl. nyelvújítás mozgalma, nemzeti nyelvű irodalom virágkora, a magyar nyelv ügyének kérdésében nem volt liberális-konzervatív ellentét, és az udvar sem vétózta meg), és megállapítja, hogy mindezek az eredmények egyes nemzetiségi vezetők tiltakozását váltották ki <i>vagy</i> mindezek hátterében a liberális nacionalizmus húzódt meg.</p>	0–6
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	<p>A kifejtés mondatokból áll, és a szöveg logikusan felépített.</p> <p>A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.</p>	0–2
A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM		24
ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM		12

18. Magyarország demográfiája (hosszú)

Műveletek tartalmak		Pont
Feladatmegértés	<p>A vizsgázó alapvetően Magyarország XVIII. századi újrabénepesítésének folyamatát ismerteti, és azt lényegre törően elemzi.</p> <p>Az elemzés feltárja a benépesülés különböző formáit (bevándorlás, belső vándorlás és betelepülés) is.</p> <p>A vizsgázó válaszában felhasználja, értelmezi a forrásokat, azok alapján lényeges megállapításokat, következtetéseket fogalmaz meg.</p>	0–8
Tájékozódás térben és időben	<p>M A vizsgázó a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi.</p> <p>T Megállapítja, hogy a XVIII. századi újrabénepesítés hátterében a XVI–XVIII. századi háborúk és a török hódoltság hatására bekövetkezett népességfogyás áll (<i>vagy</i>: behatárolja a korszakot a Rákóczi-szabadságharc bukása és II. József uralkodása idejének említésével), <i>vagy</i> utalhat arra, hogy a telepítések és a belső vándorlás elsősorban az ország alig lakott középső, illetve déli területeire irányultak.</p>	0–4
Szaknyelv alkalmazása	<p>M A vizsgázó helyesen alkalmazza az általános, illetve a témához kapcsolódó történelmi fogalmakat.</p> <p>T Használja az általános fogalmakat: pl. demográfia, nép-sűrűség, népességfogyás, állam; illetve helyesen alkalmazza a témához kötődő történelmi fogalmakat: pl. migráció, telepítés, bevándorlás/öntevékeny betelepülés, belső vándorlás, betelepítés/szervezett betelepülés.</p>	0–4

<p>Források használata</p>	<p>M A vizsgázó beépíti válaszába a forrásokban található információkat, és következtetéseket von le belőlük.</p> <p>T Pl. rögzíti, hogy a pusztítások elsősorban a déli és középső területeket érintették, és megállapítja, hogy ezért a bevándorlás/betelepítés is elsősorban ezekre az elnéptelenedett területekre irányult.</p> <p>T Pl. rögzíti, hogy a betelepítések során állami és földesúri érdekek érvényesültek, és megállapítja, hogy az állam és a földbirtokosok elsősorban idegen (főleg katolikus sváb/német) lakosokkal kívánták benépesíteni a lakatlanná vált területeket, vagy az államot elsősorban a munkaerőhiány, illetve az adózók számának növekedése motiválta;</p> <p>T Pl. rögzíti a betelepülőket motiváló tényezőket, és megállapítja, hogy a spontán és szervezett módon érkező telepeseket a szabad földterületek és a kedvezmények teremtette gyarapodás lehetősége vonzotta Magyarországra.</p>	<p>0–8</p>
<p>Eseményeket alakító tényezők feltárása</p>	<p>M A vizsgázó alapvetően az ország XVIII. századi újrabenépesülésének folyamatát jellemzi, és bemutatja ennek különböző formáit (bevándorlás, belső vándorlás és betelepítés) is.</p> <p>T Pl. bemutatja a XVIII. századi népességnövekedés különböző formáit (bevándorlás/öntevékeny betelepülés, belső vándorlás, betelepítés/szervezett betelepülés, belső népszaporulat), és megállapítja, hogy a növekedés több folyamat együttes hatásának eredménye;</p> <p>T Pl. megnevezi a belső vándorlást kiváltó okokat, és megállapítja, hogy a természet-földrajzilag kedvezőtlenebb adottságú (hegyvidék), de a háborúk által kevésbé érintett peremterületekről a magyar, szlovák, ruszin és román lakosság egyes csoportjai a középső és déli területek dombos, illetve sík vidékei felé indultak;</p> <p>T Pl. megnevezi a legfontosabb betelepülő népcsoportokat (német/sváb, román, szerb/rác, ruszin/rutén, lengyel stb.), és különbséget tesz pl. a tudatosan – előre megépített falvakba – betelepített katolikus németek és a spontán módon betelepülő ruszinok, illetve románok, vagy az ide menekülő szerbek között;</p> <p>T Pl. említi, hogy a szervezett betelepítés részben a nagybirtokosok, de döntően az állam irányításával folyt, és megállapítja, hogy a Habsburg államhatalom, illetve a földesurak érdeke találkozott abban, hogy növelni kell az ország (és ezáltal az állami adóalanyok) népességének számát.</p>	<p>0–10</p>

Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	A kifejtés mondatokból áll, a mondatok világosak és egyértelműek. Az elemzés szerkesztett szöveg, a tartalom logikus kifejtését szolgálja. A tanuló megállapításai árnyalt elemzőkészségről tanúskodnak. A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.	0–8
A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM		42
ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM		21

19. A 2. magyar hadsereg (rövid)

Műveletek tartalmak		Pont
Feladatmegértés	A vizsgázó bemutatja a 2. magyar hadsereg doni katasztrófáját, és összehasonlítja a hadseregparancsnok hadparancsát a történelmi értékeléssel. A válasz a források felhasználásával lényegi összefüggésekre utal.	0–4
Tájékozódás térben és időben	M A vizsgázó a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi. T Megállapítja, hogy a Szovjetunió ellen hadba lépett Magyarország ún. 2. magyar hadserege (1942 őszén) Voronyezs térségében (keleti front) <i>vagy</i> a Don folyó mentén épített ki védelmi állásokat, melyek ellen a szovjet csapatok 1943 januárjában elsöprő erejű támadást indítottak.	0–4
Szaknyelv alkalmazása	M A vizsgázó helyesen alkalmazza az általános, illetve a témához kapcsolódó történelmi fogalmakat. T Használja az általános fogalmakat: pl. második világháború, front, ellenállás, vereség, veszteség; illetve helyesen alkalmazza a témához kötődő történelmi fogalmakat: pl. hadparancs, vezérezredes, 2. magyar hadsereg, áttörés, visszavonulás, összeomlás.	0–4
Források használata	M A vizsgázó beépíti válaszába a forrásokban található információkat, és következtetéseket von le belőlük. T Pl. rögzíti, hogy Jány Gusztáv hadparancsában a végsőkig való kitartásra adott ki parancsot, majd az összeomlás után néhány nappal a magyar katonákat „gyáva meneküléssel” vádolta, és megállapítja, hogy Ungváry Krisztián történész a vezérezredest és a németekhez az értelmetlenségig hű tisztikart teszi felelőssé a katonai vereség után bekövetkező katasztrófáért.	0–4

Eseményeket alakító tényezők feltárása	<p>M A vizsgázó alapvetően a 2. magyar hadsereg doni katasztrófáját elemzi, és összeveti a hadseregparancsnok hadparancsát a történelmi véleményével.</p> <p>T Pl. rögzíti az ún. 2. magyar hadsereg védelmi állásai ellen 1943 januárjában indított szovjet támadás elsöprő voltát, és megállapítja, hogy a hadsereg parancsnoka a végsőkig való kitartásra adott ki hadparancsot, ami a katonai vereséget katasztrófába fordította (pl. a kb. 120 ezer fős veszteség, a felszerelés megsemmisülése);</p> <p>T Pl. rögzíti a katonai összeomlást siettető tényezőket (hiányos felszerelés, nagy hideg és a német segítség elmaradása), és megállapítja, hogy az összeomlás súlyos következményekkel járt (az ország védelmi képességének meggyengülése).</p>	0–6
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	<p>A kifejtés mondatokból áll, és a szöveg logikusan felépített.</p> <p>A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.</p>	0–2
A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM		24
ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM		12

20. Az 1956-os forradalom (hosszú)

Műveletek tartalmak		Pont
Feladatmegértés	<p>A vizsgázó alapvetően az 1956-os forradalom kirobbanásához vezető okokat ismerteti és azokat lényegre törően elemzi.</p> <p>A vizsgázó elemzi az egyetemisták által megfogalmazott követeléseket.</p> <p>A vizsgázó válaszában felhasználja, értelmezi a forrásokat, azok alapján lényeges megállapításokat, következtetéseket fogalmaz meg.</p>	0–8
Tájékozódás térben és időben	<p>M A vizsgázó a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi.</p> <p>T Megállapítja, hogy Magyarország 1945 óta a szovjet tömb része, <i>vagy</i> az 1956-os eseményeket megelőzi az 1953–55 közötti Nagy Imre kormány reformkísérlete, és az 55-ös visszarendeződési kísérlet. <i>vagy</i> Említheti a nemzetközi vonatkozások között a hidegháborús helyzetet.</p>	0–4
Szaknyelv alkalmazása	<p>M A vizsgázó helyesen alkalmazza az általános, illetve a témához kapcsolódó történelmi fogalmakat.</p> <p>T Használja az általános fogalmakat: pl. diktatúra, pártállam, törvénytelen ségek, demokrácia, függetlenség, forradalom; illetve helyesen alkalmazza a témához kötődő történelmi fogalmakat: pl. MEFESZ, Magyar Dolgozók Pártja, Rákosi-rendszer, tervgazdaság, reformok, revízió.</p>	0–4
Források használata	<p>M A vizsgázó beépíti válaszába a forrásokban található információkat, és következtetéseket von le belőlük.</p> <p>T Pl. rögzíti, hogy a követelések egyik csoportja a külpolitikai kérdésekkel foglalkozik, és megnevezi a példát a forrásból (szovjet csapatok kivonása);</p>	0–8

	<p>T Pl. rögzíti, hogy a követelések másik csoportja az ország politikai berendezkedésének megújításával, demokratizálásával kapcsolatos, és megnevez legalább két példát a forrásból (MDP demokratizálása, Nagy Imre kormányfősége, bűnösök felelősségre vonása, a hatalmi visszaélésekben vétkes vezetők felelősségre vonása, demokratikus választások);</p> <p>T Pl. rögzíti, hogy a követelések harmadik csoportja a nemzeti szimbólumokkal, ünnepekkel kapcsolatos, és megnevez legalább egy példát a forrásból (Sztálin-szobor lebontása, nemzeti ünnepek és címer kérdése).</p>	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	<p>M A vizsgázó alapvetően az 1956-os forradalom kirobbanásának okait összegzi az egyetemisták követeléseinek elemzésével.</p> <p>T Pl. rögzíti a szovjet megszállással Magyarországra erőltetett, s fokozatosan kiépülő sztálinista-kommunista rendszer jellemzőit (leszámolt politikai ellenfeleivel, pártállami diktatúrát épített ki, személyi kultuszt vezetett be, s félelemben tartotta, illetve nyomorba taszította a lakosság nagy részét), és megállapítja, hogy a rendszer felszámolta a demokráciát, a pluralizmust, a privát gazdaságot;</p> <p>T Pl. rögzíti, a Nagy Imre által 1953-ban elindított folyamatokat, és megállapítja, hogy a társadalom (elsősorban az értelmiség és az ifjúság) már nem fogadta el a sztálinista vezetőket (Gerő Ernő, Hegedűs András), s hangot adott ellenvéleményének;</p> <p>T Pl. rögzíti, hogy a diákság által megfogalmazott követelésekben, illetve az ennek nyomán másnapra meghirdetett tüntetésen a tiltakozók az ún. Rákosi-rendszerrel való leszámolást követelték, és megállapítja, hogy a hatalom erőszakhoz folyamodott, és emiatt forradalom robbant ki.</p> <p>T Pl. rögzíti, hogy a tüntetés kezdetben békésen zajlott, és megállapítja, hogy a békés jelleg és a jelszavak a lakosság többségének demokráciára, függetlenségre való igényét és szabadságvágyát fejezték ki.</p>	0–10
Megszerkeszttség, nyelvhelyesség	<p>A kifejtés mondatokból áll, a mondatok világosak és egyértelműek.</p> <p>Az elemzés szerkesztett szöveg, a tartalom logikus kifejtését szolgálja.</p> <p>A tanuló megállapításai árnyalt elemzőkészségről tanúskodnak.</p> <p>A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.</p>	0–8
A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM		42
ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM		21